

Okoliščine, občinstva, smotri in nameni – ne pa resničnost ali neresničnost

To je res prava retorična perspektiva komunikacije (resnice, logike in filozofije), ki je bila pogosto spregledana, večinoma zaradi obsedenosti s klasificiranjem, ki se je začela z J. R. Searlom. Austin namreč predlaga, da – onkraj logike, v realnem svetu, v vsakodnevnem občevanju, v katerem ne hodimo naokrog s propozicijami v žepu in resničnostnimi tabelami v rokah – resničnost ali neresničnost tega, kar izrečemo, nadomestimo z *ustreznostjo in primernostjo izrečenega, v teh okoliščinah, temu občinstvu, za te namene in te smotre*. Tak predlog je po naravi zelo protagorovski in ustreza prvim trem kanonom retorike ali, ustrežneje *officia oratoris*, s poudarkom na *inventio* in še zlasti na *elocutio*.

Trdimo, da si je Hamblin petnajst let pozneje za to prizadeval v svojem delu *Fallacies*. Obe prelomni deli sledita istemu vzorcu, tečeta vzporedno in pokazali bomo (upajmo), zakaj.

Praktični pogled C. L. Hamblina

Formalni jezik v razmerju do naravnega jezika

1) V realnem življenju, v nasprotju s preprostimi situacijami, ki jih predvideva teorija logike, ne moremo vedno odgovoriti preprosto, ali je nekaj resnično ali neresnično. Hamblin nadaljuje:

»Znotraj *formalnega jezika* je na splošno dovolj jasno, kateri argumenti so formalno veljavni; vendar pa argumenta navadnega jezika ni mogoče razglasiti kot 'formalno veljavnega' ali 'formalno neveljavnega', dokler jezika, v katerem je izražen, ne povežemo z enim od logičnih sistemov.« (Hamblin, 1970/2004: 193, poudarili avtorji)

Sporočilo tega odlomka je zelo jasno: o formalni veljavnosti (ki vključuje resničnost in neresničnost ter posledično tudi napake v sklepanju in argumentaciji) lahko govorimo le v formalnih sistemih (toda Hamblin relativizira tudi te, ko pravi, da »je **na splošno dovolj jasno**«), vendar ne v »naravnih jezikih«. Če želimo v naravnih jezikih doseči kakršno koli formalno veljavnost, ki ne bi vključevala le *la langue* (jezika) po de Saussurjevi konceptualizaciji, temveč bi zajemala tudi njegovo *la parole* (govor, (vsakdanje) komuniciranje), jo moramo povezati s formalnim jezikom formalnega (logičnega) sistema. To »povezovanje« običajno pomeni: prevajanje zelo